

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 183 (6159) | 9 жніўня 1938 г., аўторак | ЦАНА 10 КАП.

Японская ваеншчына ўцягвае Японію ў вайну з СССР

Пачынаючы з 29 ліпеня, японская ваеншчына зрабіла рад правакацыйных нападаў на советскую тэрыторыю ў раёне возера Хасан. У гэтых нападах ўдзельнічалі рэгулярныя японскія войскі, якія ўваля ў дзейныя артылерыю ўсіх калібраў, у тым ліку і цяжкую. Гэтыя напады не могуць быць названы «пагранічным інцыдэнтам», як гэта прабуоць зараз у Японіі павязаныя колы, звязаныя з ваеншчынай. Уварванне рэгулярных японскіх войск на советскую тэрыторыю ў раёне возера Хасан прадстаўляе сабой яўную спробу японскай ваеншчыны ўцягнуць Японію ў вайну з Савецкім Саюзам.

Да 29 ліпеня на гэтым участку граніцы было нармальнае становішча. Але 29 ліпеня японскія рэгулярныя войскі ўварваліся на советскую тэрыторыю і прабавалі захапіць сілай вышнімі Безымяннаю. Гэты напад быў адбіт нашымі пагранічнікамі. Пасля гэтага японская ваеншчына сканцэнтравала тут дзівізію рэгулярных войск з артылерыяй і 31 ліпеня, груба і бесшаронна парушыўшы дзяржаўную граніцу СССР, уноў прабавала захапіць вышнімі Безымяннаю і Заазёрную, беспасрэчна належаць Савецкаму Саюзу. Называць падобнае дзеянне «пагранічным інцыдэнтам» па меншай меры смехавортна. Зусім ясна, што японская ваеншчына прадпрымае падобныя дзеянні з адзінай мэтай — уцягнуць Японію ў вайну з Савецкім Саюзам.

Японская ваеншчына прабуе бесшаронна і груба пантажыраваць грамадскую думку Японіі і ўсяго свету, пусціўшы ў ход побач з рэгулярнымі войскамі і артылерыяй хлуслівыя сфальсифікаваныя аб тым, што раён возера Хасан нібы знаходзіцца на манчжурскай тэрыторыі. Гэтыя хлуслівыя сфальсифікаваныя падальшчыцкія вайны былі выкрыты з самага пачатку. Як вядома, граніца паміж СССР і Манчжуріяй была ўсталявана і зафіксавана Хунчунскім пагадненнем, заключаным паміж Расіяй і Кітаем у 1886 годзе, і прыкладанай да пагаднення картай. Як пагадненне, так і карта зусім ўстаўляюць, што вышнімі Безымяннаю і Заазёрная знаходзяцца на нашай тэрыторыі.

За сем год праішоўшых з часу акупацыі Манчжуріі японскімі войскамі, японская ваеншчына прымяняла самыя рознастайныя метады дыверсіі і правакацыі, каб ускладніць советска-японскія адносіны і, у канчатковым рахунку, выклікаць вайну. Уварванне рэгулярных японскіх войск на советскую тэрыторыю 31 ліпеня прадстаўляе сабой буйнейшую правакацыю, прадпрынятую з гэтай мэтай квантунскім штабам. Арганізатары гэтай наглай правакацыі рушылі на советскую тэрыторыю рэгулярныя войскі з артылерыяй, таму, што яны разлічвалі такім шляхам заапаляць пажар вайны.

4 жніўня японскі пасол у Маскве п. Сігеміцу заявіў у гутарцы з народнымі камісарам замежных спраў тав. М. М. Літвінавым, што японскі ўрад меў намер вырашыць інцыдэнт мірным шляхам, як і падобныя. Але ўжо праз дзень пасля заявы п. Сігеміцу тав. М. М. Літвінаву японскія рэгулярныя войскі адкрылі інтэнсіўны агонь па советскай тэрыторыі і, падтрыманымі пымптыкай артылерыяй усіх калібраў, у тым ліку і цяжкай, пайшлі ў наступленне супроць советскіх войск. Вразумела, советскія войскі далі адпаведны адпор японскім часам, самі перайшлі ў контрнаступленне і ачыцілі советскую тэрыторыю ад астаткаў японскіх войск.

Японскія войскі зрабілі напад на советскую тэрыторыю і на другім участку граніцы, у раёне Грэдэкава, атакавалі советскіх пагранічнікаў, абстрэлілі кулямённым агнём прыбуўшыя на дапамогу гэтаму навару советскія палмаванні і занялі на советскай тэрыторыі вышыню 588,3. Гэты напад таксама быў адбіт советскімі войскамі, якія ачыцілі ўказаную вышыню ад японцаў.

Гэтыя новыя правакацыі, прадстаўляючы сабой звонкі адной цэпі, толькі сцвярджаюць неабвержна, што мэтай японскай ваеншчыны — любімыя срод-

кімі, аж да самых вызваючых і наглых, уцягнуць Японію ў вайну з Савецкім Саюзам.

Парад тварам гэтых правакацый, дзеянняў японскай ваеншчыны, Савецкі Саюз аказаўся вымушаным прыняць адпаведныя контрмеры для абароны сваіх граніц. Савецкая тэрыторыя ачышчана ад астаткаў японскіх войск. Але дзе гарантыі, што японская ваеншчына не паспрабуе паўтарыць напад на советскую тэрыторыю?

Таму, калі японскі ўрад сапраўды мае, як заявіў 4 жніўня японскі пасол Сігеміцу, «мірныя намеры», то ён павінен даць ясныя і точныя гарантыі, што напады на советскую тэрыторыю не паўтарацца. Ён павінен, нарэшце, абудзіць сваю ваеншчыну, якая не раз ужо ўцягвала пры дапамозе падобных правакацый Японію ў вайну з яе суседзямі. Няхай японскі ўрад прымуць квантунскую і карэйскую арміі павяжаць існуючую граніцу.

Японскі ўрад нясе адказнасць за афары, паўшыя з абодвух бакоў у рэзультат ваенных дзеянняў, пачатых японскай ваеншчынай супроць советскіх войск на нашай тэрыторыі.

Савецкі Саюз не хапеў і не хоча вайны. Наадварот, ён імкнецца і імкнецца да захавання і ўмацавання ўсеагульнага міру. Гэта з прэзольнай яснасцю вынікае з прагавоў, якія наступным чынам рэзюміраваў тав. Літвінаў 7 жніўня ў гутарцы з японскім паслом:

«Ваенныя дзеянні спыняюцца пасля таго, як абодва бакі абавязваюцца не пераходзіць і не страляць праз пэўную лінію і адлікаць свае войскі калі-б такая да моманту пагаднення апынуліся па той бок гэтай лініі. Такой лініі прызнаецца граніца, паказаная на карце, прыкладанай да Хунчунскага пагаднення, і такім чынам будзе адноўлена становішча, якое існавала да 29 ліпеня г. зя да першага ўступлення японскіх войск на советскую тэрыторыю».

Такая пазіцыя Савецкага Саюза. Яна праследуе толькі адну мэту — захаванне міру, аднаўленне спакою на граніцы і стварэнне ўмоў для спынення далейшых правакацыйных нападаў японскай ваеншчыны на советскую тэрыторыю. Савецкі Саюз аднак, не агляджаўся і не згодзіцца на перагляд граніцы.

Савецкі Саюз астаецца ў спакойнай упэўненасці ў сваё сілы. Ён не жадае вайны. «Мы стамі за мір і адстаіваем справу міру. Але мы не баімся пагарз і гатовы адказаць ударам на удар падальшчыцкай вайны» (Сталін).

Няма сумнення, што народныя масы Японіі, а таксама тыя элементы правакацыя лагера, якія трымаюць апеньяло міжнароднае і ўнутранае становішча сваёй краіны, не заікаўляюцца ў вайне з Савецкім Саюзам. Трэба думаць, японская ваеншчына аб гэтым добра ведае. Але, відавочна, іменна там асаўтурсты, якія стараюцца ва што-б та ні стала ўцягнуць Японію ў вайну з Савецкім Саюзам, заходзяць усё далей і далей у сваіх правакацыйных дзеяннях.

Адварознава паўна падзеянні на японскі імперыялістаў пёрдла зае ва народнага камісара замежных спраў тав. Літвінава аб тым, «што советскі ўрад не намерав вядалей дапускаць беспаскарнае пераходнае знішчэнне і ранае яго пагранічнікаў, або хая-б часовае зьяацне советскай тэрыторыі японскімі войскамі, і што ён поўны рапучасці надалей, у падобных выпадках, прымяняць самыя суровыя меры, уключаючы скарыстанне артылерыі і авіяцыі».

Пазіцыя, занятая советскім ўрадам, знаходзіць адпаведнае падтрыманне народаў СССР. Як паказваюць волткі міжнароднага друку на правакацыі японскай ваеншчыны, пазіцыя Савецкага Саюза падзяляецца таксама на народнымі масамі і міралюбівымі коламі ва ўсіх краінах Гэта і зразумела, бо бверды адпор, даны Савецкім Саюзам японскай ваеншчыны, якая імкнецца да вайны, і непаспяхна ўтэўненасць, якой іспоўнен усё советскі народ, служыць сывае і інтарэсам усеагульнага міру.

(«ПРАВДА»)

МАСКВА — УЭЛЕН

8 жніўня раніцай з сталіцы ў далёкі арктычны палёт па маршруту Масква—бухта Тіксі—мыс Уэлен выляцеў самалёт-амфібія «СССР Н-207», пілотаў — Героём Савецкага Саюза Галаві-

ням. Другім пілотам на гэтым самалёце быў лейтэнт Т. Тугунін.

Праз 3 гадзіны пасля старта самалёт-амфібія апусціўся ў Казані.

(БЕЛТА)

ВАДЖЭННЕ ВАЖКІХ ПЛЫТО

Каманда парахода «Вольшэвік» Дняпра-Дзвінскага параводства гэтымі днямі арганізавала па раёне Прыпяці стаханавскі рэйс. Пал віраўштва капітана тав Рудзёна і дыспетчара прыпяцкага участка тав Смірнова з перспектам быў праведзены лёт каравану ў 4.160 кубаметраў лесу. Буксіроўка

плытоў такой кубатуры па Прыпяці праводзіцца ўпершыню. Рэйс праведзены на і гадзіну 15 мінут раней выязданнага тэрміну і паслужыў моцным штуршком у далейшай арганізацыі ваджэнах важкіх плытоў

М. Н. ЛАШУН.

Увесь советскі народ стаіць на вярце граніц сваёй квітнеючай соцыялістычнай радзімы.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ:

С. Ш. Новадворскі. — Трэці сакратар райкома партыі.

Я. З. Зелічонак. — Літвінаваць недахопы па прыёму ў партыю.

АРТЫКУЛЫ:

Своечасова выканаць абавязальствы перад дзяржавай.

Валікі майстар рускага мастацтва.

М. В. Вадап'янаў. — СССР—магутная авіяцыйная дзяржава.

Янна Купала. — Японскім самураям.

П. Саўчун. — Дружба камбайнераў.

І. А. Вяршнін. — Як мы працуем.

На ганаровую вахту ў азнаменаванне II Сесіі Вярхоўнага Савета СССР.

Падрыхтоўка парашутыстаў і паветраных стралкоў.

Чэхаславацкія турысты ў Менску.

ЗА РУБЯЖОМ:

М. Наумаў. — Проіскі фашызма ў Чэхаславакіі.

На фронтах у Іспаніі.

Ваенныя дзеянні ў Кітаі.

Бамбардыроўка англійскага парахода шасцімі піратамі.

Дастаўка раненых італьянскіх салдат з Іспаніі.

Галеча польскага сялянства.

Поўная ваенізацыя ВНУ ў Польшчы.

Падрыхтоўка Германіі да вайны.

Маршал Бальбо едзе ў Германію.

Увесь советскі народ стаіць на вярце граніц сваёй квітнеючай соцыялістычнай радзімы

МЫ НЕ ЗАБЫЛІ І НІКОЛІ НЕ ЗАБУДЗЕМ!

З рэзольцыі агульнага сходу мітынга працоўных Владзівастога

Мы, працоўныя гор. Владзівастога, выказваем велізарнае абурэнне і гнеў з паводу наглай правакацыі японскіх фашыстаў, якія пасягаюць на святшчаныя рубяжы краіны соцыялізма. Няхай ведаюць зарваўшыся самураі, што працоўныя Савецкага Прымор'я не забылі і ніколі не забудуць крывавага жахаў японскай інтэрвенцыі 1918—1922 гг. і ніколі не забудуць героў-пагранічнікаў, якія загінулі ў баях за советскую радзіму! Праз іх цэлыя ніколі не ступіць брудная нага японскага фашызма. Няхай памяць, што «Мы стамі за мір і адстаіваем справу міру. Але мы не баімся пагарз і гатовы адказаць ударам на удар падальшчыцкай вайны».

Граніцы Далёкага Усхода непрыступны, магутнасць яго абароны несакаршышальна. Байцы Чырвонасцяжнага Далёкаўсходняга Фронта поўныя сілы і героістаў, увесь советскі народ у любую мінуту гатовы даць сакуршальны адпор любому ворагу, прабуоцому падсягнуць на недагымальнасць граніц краіны Совету. Мы запэўняем советскі ўрад, нашу партыю і вялікага Сталіна, што працоўныя Савецкага Прымор'я яшчэ шчыльней згуртуюць свае рады перад тварам небеспекі развязкі сусветнай вайны, якую рыхтуюць японска-германскія і італьянскія фашысты. Да кампа разграмім асіны гніды трапкіска-бухарынскіх наймітаў фашыстскіх разведкаў, умацуюць эканамічную магутнасць нашай краіны, будзем змагацца за выкананне і перавыкананне вытворчых заданняў. Будзем малаваць абаронную магутнасць, авалоцаваць ваенныя ведамі, каб па першаму закліку нашага ўрада са зброй і руках выступіць на абарону радзімы, разграміць і знішчыць любога ворага.

Няхай жыве наша доблесная непераможная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія і яе слаўны правадчы — Першы Маршал Савецкага Саюза Клімент Эфрэмавіч Варашылаў!

Няхай жыве арганізатар і кіраўнік вялікіх перамог соцыялізма партыя Леніна—Сталіна!

Няхай жыве вялікі правадчы і настаўнік працоўных усяго свету таварыш Сталін!

Няхай жыве камунізм!

Владзівастон, 7 жніўня. (БЕЛТА).

НІКОМУ НЕ АДАБРАЦЬ НАШАГА ШЧАСЛІВАГА ЖЫЦЦЯ!

ХОЙНІКІ На прадпрыемствах, ва ўстановах і прамысловых арцелях раёна адбыліся мітынгі пратэста супроць наглай правакацыі японскай ваеншчыны на Далёкім Усходзе.

Выступіўшы на мітынгу рабочых лезавозада «Алраджэне», стаханавец тав. Гапаненка заявіў:

— Японскія фашысты пухкаю саба, каб уцягнуць у вайну нашу радзіму. Яны імкнучыся аднаў ад нашага шчаслівага народа квітнеючае, даснае жыццё. Але іх подлыя намеры ніколі не забудуцца.

Калектыў рабочых лезавозада «Чырвоны бор» у сваёй рэзольцыі піша: «Мы вайны не жадаем. Мы хочам мірна жыць і працаваць. Але калі вораг на нас нападзе, мы нанасім яму смяротны удар Японскім самураям ніколі не ўдасца апаць у нас холь-бы адну пядзь нашай советскай зямлі. Мы яшчэ шчыльней згуртуемся вакол большэвіцкай партыі і любімага правадчы таварыша Сталіна».

ПАЛКАЕ ПРЫВІТАННЕ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ!

З рэзольцыі калектыва завода ланцугоў Гала

Мы, рабочыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі і служачыя завода ланцугоў Гала (Менск), ганарымся сваімі байцамі-пагранічнікамі Чырвонасцяжнага Далёкаўсходняга Фронта, якія даюць рашучы адпор зарваўшыся фашыстам.

Запэўняем аб сваёй гатоўнасці па першаму закліку нашай партыі і советскага ўрада стаць на абарону граніц нашай соцыялістычнай радзімы. Будзем настайма малаваць абаронную работу, уступім усё ў Асыяныяны, арганізуем масавыя вывучэнне ППХА і стралковай справы.

Палкае прывітанне люблесным байцам Чырвонасцяжнага Далёкаўсходняга Фронта.

Няхай жыве наша соцыялістычная радзіма — Савоз Советскіх Соцыялістычных Рэспублік.

Няхай жыве советскае палітыка міру! Няхай жыве наш правадчы і настаўнік таварыш Сталін!

Советскі народ гатовы ў любую мінуту са зброй і руках выступіць на абарону сваёй радзімы і знішчыць ворага, адкуль-бы ён ні апаўся. На здымку: Калгаснікі першага разна палкавой брыгады калгаса «Дружба», Каладзінскага сельсавета, Менскага раёна, чытаюць наведанне ад правакацыйных дзеянняў японскай ваеншчыны і рашучай паліцыі нашага советскага ўрада.

ЯПОНСКИМ САМУРАЯМ

Грозіць мікада советам, Хоча мікада вайны. Ох, не заанае прасвету, Светлай не ўбача васны!

Марш паграбальны сірэны Зграюць яму на вайно. Дым спаўе Токіо снены, Мора палачы глыне.

Разам з крывавай каронай Скопіцца з плеч галава, Будзе касцёр з яго трону, Будзе калом булава.

Мы свае межы, граніцы Пільна вартуем, глядзім. Нашай свабоднай зямліцы Укрыўду, у палон не дадзім.

Земля чужых мы не хочам, Землі ўбаронім свае. Чорную сілу злачотым, Хай толькі нас закарне.

За кожную кроплю пралітай Нашай явінна крывы Выллем крывы мы з бандытаў Мора на іхняй зямлі.

Арміі нашай Чырвонай Востра наточым штык,

Порах сухім у патронах Дзеержыць баец-большэвік.

Нашы гарматаў прыпалы Б'юць без прамахаў у цэль. Вандэ сляпнёў авярэлых Смерцю паспялыя пасцель.

Нашы арлы-самалёты Ворагу сонна зацямаць, Злія варажы сілы Бомбамі ўтопчунь у гаць.

І рыхтаваць не пасмее Указу мікада для нас, Зорду японскіх зладзеюў Выдалым мы свой указ.

П'яных разнэй самураюў, Хмару фашыстаўскіх орд, Знічма усю гатую зграю Вольны советскі народ.

Ліцца на будзе явінна Кроў па азмлі ругаць. Будуць народы, краіны Жыці шчаслівым жыццём.

АННА КУПАЛА. Гарадзішча, Аршанскі раён. Жнівень 1938 г.

Падтрымліваем рашучую пазіцыю Савецкага ўрада

З рэзольцыі мітынга рабочых работнікі і інжынерна-тэхнічныя работнікі швейнай фабрыкі «НІМ» (МЕНСК).

Мы з глыбокім задавальненнем аднабраем дзеянні советскага ўрада, накіраваныя на захаванне міру. Думка нашага ўрада з'яўляецца думкай усяго многамільянага советскага народа, які заўсёды гатовы да абароны граніц сваёй бацькаўшчыны.

У адказ на наглы правакацыі японскай ваеншчыны мы яшчэ энэргічна будзем малаваць абароназдольнасць нашай любімай советскай радзімы.

Наша Чырвоная Армія непераможна

З рэзольцыі рабочых, служачых, інжынерна-тэхнічных і спецыяльных швейнай фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі». Прысутнічала 2.000 чалавек

Мы, рабочыя, служачыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі швейнай фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі», з пачуццям найвялікшага гневу і абурэння вядаліся ад наглых правакацый японскай ваеншчыны.

Наглы японскай ваеншчыны правачыруе вайну, раздувае поўныя новага сусветнага ваеннага пажару. Але яна пралічылася. Советскі народ памятае мудрыя словы свайго вялікага і роднага Сталіна: «Мы стамі за мір і адстаіваем справу міру, але мы не баімся пагарз і гатовы адказаць ударам на удар падальшчыцкай вайны».

Няхай добра заломяць фашыстыя драпжнікі, што наш народ магутны, моцны і як ніколі ценна згуртаваўся вакол большэвіцкай партыі і любімага правадчы таварыша Сталіна!

Прывітанне нашым слаўным байцам, камандзірам і падпартыям Чырвонасцяжнага Далёкаўсходняга Фронта, якія стойка змагаюцца за кожную пядзь советскай зямлі, якія нянеслі сакуршальны удар японскім захватчыкам!

Яшчэ шчыльней згуртуемся вакол партыі большэвікоў, вакол любімага правадчы таварыша ўсяго працоўнага чалавецтва — вялікага Сталіна!

Слова калгаснікаў

ВЕТКА. Ва ўсіх калгасах, прамысловых арцелях і ўстановах раёна праходзіць шматлюдныя мітынгі і сходы ў сувязі з падзеямі на Далёкім Усходзе. Працоўныя аладушна вітаюць цвёрду палітыку советскага ўрада, заўважваюць аб сваёй гатоўнасці па першаму закліку большэвіцкай партыі і вялікага Сталіна стаць на абарону сваёй шчаслівай радзімы.

Калгаснікі сельсаветаў «Барэ» і «Імперыялісты стараюцца справака-

ваць наш вялікі непераможны Саюз Советскіх Соцыялістычных Рэспублік. Наша партыя і ўрад праводзяць міруную палітыку. Але ўсім шалёным псам, якія імкнучыся нанесці нам удар, мы адкажам такім большэвіцкім ударам, што ім непавадна будзе лезці ў наш советскі агарод. Мы яшчэ больш згуртуемся вакол нашай камуністычнай партыі, правадчы таварыша Вісарыянавіча Сталіна, яшчэ больш узмацнім сваю класавую пільнасць».

Тав. ЛІТВІНАЎ ВЫКАЗАЎ ДУМКУ УСЯГО НАРОДА

З рэзольцыі мітынга рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых фабрыкі «Комунар» (Менск)

Завая сталінскага наркома таварыша Літвінава аб тым, што советскі ўрад больш не падарыць беспаскарнагах налётаў японскіх бандытаў на советскую тэрыторыю, не дапусціць знішчэння і паранення нашых пагранічнікаў, што Советскі Саюз у далейшым ва вылезкі японскіх фашыстаў адкажа яшчэ больш сакуршальным знішчотым ударам, сустрапа ўсеагульнае адабрэненне і магутнае падтрыманне народаў вялікага Савецкага Саюза і працоўных усяго свету.

Мы жывем на граніцы з капіталістычным светам. Мы добра ведаем, што фашысцкая Польшча, фашысцкая Германія не менш крыважэрныя, чым імперыялістычная Японія. Таму нашай баявой задачай і святшчанным абавязкам з'яўляецца — ні на мінуту не забываць словы вялікага Сталіна аб капіталістычным акражэнні, аб павышэнні пільнасці, аб гатоўнасці да ўсіх «выпадковых» і правакацыйных авярэлага фашызма.

Мы абавязваемся штодзённа, што гадзіна сваёй стаханавскай работай, клопатамі аб любімай Чырвонай Арміі, абароннай работай на фабрыцы малаваць магутнасць і абароназдольнасць Савецкага Саюза.

Па першаму закліку нашай партыі, советскага ўрада, па першаму закліку любімага правадчы таварыша Сталіна мы гурдымі стаем на абарону нашай слаўнай, квітнеючай соцыялістычнай радзімы.

Няхай жывуць геранічны пагранічнікі, байцы і камандзіры Чырвонасцяжнага Далёкаўсходняга Фронта і першы Маршал Чырвонай Арміі.

Няхай жыве любімая і слаўная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія.

Няхай жыве пролетарскі палкаводзец, Народны камісар Абароны, маршал Савецкага Саюза Клімент Эфрэмавіч Варашылаў.

Няхай жыве любімы правадчы працоўных усяго свету, настаўнік, бацька і друг таварыш Сталін!

ЗНІШЧЫМ ВОРАГА, АДКУЛЬ-БЫ ЁН НІ З'ЯВІўСЯ!

З рэзольцыі калектыва Менскага трамвайнага парка

Мы, рабочыя, работніцы, інжынерна-тэхнічныя работнікі і служачыя Менскага трамвайнага парка, заслухаўшы наведанне ад наглых правакацый японскай ваеншчыны на Далёкім Усходзе, далучаемся да голасу пратэста працоўных Савецкага Саюза і заўважваем: хай вельшчы фашысты, што ўсёла за непераможнай Чырвонай Арміяй на абарону сваёй выдатнай радзімы паднімаюць увесь советскі народ, які як ніколі згуртаваны вакол партыі Леніна—Сталіна, вакол Савецкага ўрада. Ніякія правакацыі нам не страшны. Мы заўсёды гатовы даць сакуршальны удар тым, хто свым свінным рылам паспрабуе лезці ў наш советскі агарод.

Мы абавязваемся ўзяць вытворную дысцыпліну, павысіць прадукцыйнасць працы, забяспечыць выкананне плана па ўсіх паказчыках. Актыўна возьмемся за авалоцэнне ваеннай справы.

Мы запэўняем аб сваёй гатоўнасці па першаму закліку партыі і ўрада і вялі

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

Трэці сакратар райкома партыі

Трэцім сакратаром райкома партыі мяне выбралі ў маі 1938 года на Бешанковіцкім раённым партыйным сходзе. Комуністы даверылі мне алкасны ўдзел партыйнай работы. На кіруючую партыйную работу выбраў упершыню.

Першы час я літаральна не ведаў ва што ўзяцца. Першы сакратар адсутнічаў і мною, фактычна, ніхто не кіраваў. Я ясна не ўяўляў сабе, за што адказвае трэці сакратар райкома партыі. Праўда, потым мне сказалі, што я павінен займацца школамі, культурна-асветнымі ўстановамі, комсомалам і кааператывам.

Сваю работу я пачаў з сувязі з партыйнымі партарганізацыямі. Знаёміўся з жыццём камуністаў, аказаў дапамогу ў выкананні рашэнняў партыі і ўрада. Рад пачынаў, што датычыць работы школ і кааператыва, ставіў на пасяджэнні райкома партыі. Усяго гэтага недастаткова для выхавання маладога партыйнага работніка. Першы сакратар райкома тав. Казачонак ні разу не запытаў у мяне, як я выконваю даручэнні райкома, якія патрабуюцца дапамога, што неаразумею.

Я лічу, што другімі і трэцімі сакратарамі павінен кіраваць першы сакратар райкома. Але часта ў яго практычнай рабоце бывае не так. Прывяду яскравы прыклад. У райком партыі паступае многа заяў працоўных. Частка гэтых заяў тав. Казачонак даручае вырашыць другому сакратару тав. Гершману. Але тав. Гершман у сваю чаргу лічыць неабходным перадаць заявы мяне.

Другі прыклад. У час падрыхтоўкі да выбараў у Вархоўны Совет БССР тав. Казачонак даручыў мне паехаць у Ульскую выбарчую акругу для дапамогі ў разгортванні палітычнай агітацыі сярод калгаснікаў. Не прайшоў і трох дзён, як я атрымаў ад другога сакратара тав. Гершмана распараджэнне выехаць у Бешанковіцкую выбарчую акругу. Я атмыкнуўся ў туніку, не ведаючы, каму ж падпарадкавацца, якое распараджэнне неабходна выконваць. Такія выпадкі не адзінаковы.

Першы час мяне зусім не знаёмілі з рашэннямі ЦК КП(б)Б і Віцебскага абкома. Зараз становіцца трохі падслышлася. Але гэта, вядома, зусім недастаткова. У нас няма такога парадку, каб першы сакратар спецыяльна выклікаў другога і трэцяга сакратара з тым, каб разам вывучыць рашэнне партыі, параіцца, як лепш праводзіць у жыццё партыйныя дырэктывы. У практыцы кіраўніцтва не ажыццяўляецца калектыўнасць.

Другі і трэці сакратар павіны добра ведаць аб жыцці партыйных партарганізацый у калгасах і саўгасах, у саветскіх і прафсаюзных арганізацыях. Інструктары райкома цесна звязаны з партыйнымі партарганізацыямі і ад усё, што робіцца на месцах, дакладваюць толькі першаму сакратару райкома. Цялы рад гэтых пытанняў тав. Казачонак вырашае сам і часта ад гэ-

тым не расказвае другому і трэціму сакратару. На практыцы атрымліваецца, што мяне часта не ведаюць аб прынятых мерах па розных пытаннях палітычнага і гаспадарчага жыцця раёна.

За ўвесь час толькі адзін раз я праводзіў пасяджэнне райкома. Гэта было, таму, што першы і другі сакратар адсутнічалі. Было-б вельмі карысна часцей даваць магчымаць трэцім сакратарам праводзіць пасяджэнні райкома або бюро тав. Калі на іх прысутнічае першы сакратар або прадстаўніц ЦК ЦК абкома партыі Гэта з'явілася-б вялікай школай для маладых партыйных кадраў. На жаль, гэта не практыкуецца ў райкоме партыі.

Вялікім тармазам у практычнай рабоце з'яўляецца тое, што я не магу чотка планавань сваёй рабочы дзень, што адбываецца на маім палітычным росце. У мяне ледзь хапае часу на працягку газет «Правды», «Комсомольской правды» і «Звязды». Я зусім не чытаю мастацкай літаратуры. Не маю магчыма сур'езна заняцца вывучэннем гісторыі партыі і асобных твораў Леніна і Сталіна. Калі-б мне дапамаглі арганізаваць свой рабочы дзень, гэта было-б значна карысна і сабе палітычнаму россту. Аднак, у Віцебскай вобласці не выконваюць рашэнняў ЦК КП(б)Б аб арганізацыі вучобы для другіх і трэціх сакратароў райкома партыі, не вучаць іх майстэрству партыйнага кіраўніцтва.

Асобна хачу спыніцца на дрэнным кіраўніцтве Віцебскага абкома партыі. Або ні разу нас не склікаў, не пагаварыў, не дапамог у практычнай рабоце. Неаднаразова ў райком партыі прывязалі загалды аддзелаў кіруючых партыйных органаў абкома тав. Шодкаў і першы сакратар абкома тав. Студзюль. Яны знаёміліся з партыйнай работай, выкананнем гаспадарча-палітычных кампаній, але не пачылі нават патрэбных пагутарыць з трэцім сакратаром райкома партыі.

Кіраўнікі абкома, як вільяць лічаць, што трэці сакратар гэта—другае ступення работнік, з якім не варта мець справы. Вось, напрыклад, 4 жніўня ў райком партыі прыехаў сакратар абкома тав. Студзюль. У райкоме ён прабыў 8 гадзін, але не саізаўоль з мяне нават пазнаёміцца, ужо не гаворачы аб дачы парадку або ўказанняў. Такія адносіны да маладых партыйных кадраў з'яна няправільныя. Гэта ідзе ўразрэз з неаднаразовымі ўказаннямі нашай партыі.

Выхаванню другіх і трэціх сакратароў райкома партыі трэба аддаць сур'езную ўвагу. У сваёй большасці другія і трэція сакратары, гэта — маладыя партыйныя кадры, якія ўпершыню выбраны на такія алкасныя ўдзелы работы. Гэтыя кадры трэба штодзённа вучыць, дапамагаць ім авалодваць большэвільным, сталінскім стылем кіраўніцтва, рыхтаваць да самастойнай кіруючай партыйнай работы.

С. Ш. НАВАДВОРСКИ,
трэці сакратар Бешанковіцкага РК КП(б)Б.

ЛІКВІДАВАЦЬ НЕДАХОПЫ ПА ПРЫЁМУ ў ПАРТЫЮ

Кампанія па выбарах у Вархоўныя Саветы СССР і БССР у нашым Магілёўскім сельскім раёне праходзіла пры вельмі зорным і небылым палітычным удзеле і актыўнасці працоўных мас вёскі. Калгаснікі, трактарысты, камбайнеры і спецыялісты сельскай гаспадаркі, рыхтуючыся да вялікага ўсенароднага свята — выбараў у Вархоўны Савет БССР, на справе даказалі сваю адданасць партыі і сацыялістычнай радзе. Яны па-стаханавску змагаліся за высокі сталініскі ўрадавы.

У перыяд выбарчай кампаніі па нашаму раёну больш тысячы чалавек працавалі агітатарамі, членамі ўчастковых выбарчых камісій, даверанымі асобамі. Гэта лепшыя людзі раёна, агітатары, якія і цяпер не спыняюць агітатыўна-масавыя работы сярод калгаснікаў Ноймаверна вырае новыя актыўны, які з'яўляецца бліжэй памочнікам нашай партыі.

Вось адзін з актывістаў — 65-гадовы калгаснік, брыгадзір палыной брыгады калгаса «Чырвонаярмей», Амхавіцка сельсавета, тав. Юрчанка. Ён у перыяд выбараў у Вархоўны Савет БССР узора працаваў даверанай асобай па неахлаваўскаму выбарчаму ўдзелу, а ў дні выбараў Вархоўнага Савета БССР з'яўляўся членам Цэнтральнай выбарчай камісіі, дае таксама з гонарам апраўду аказанае май давер'е. Вялікую агітатыўна-масавую работу праводзіць тав. Юрчанка і зараз у брыгадзе камбайнераў, якая паказвае ўзоры стаханавскай метады пры на ўборцы багатага сталініскага ўраджа. Гэты непартыйны большык тав. Юрчанка зараз палёў заяву аб прыёме яго ў кампарты партыі. Ён хоча быць актыўным удзельнікам сацыялістычнага будаўніцтва і змагацца за шчаслівае жыццё ў жалезных радах Ленінска-Сталінскай партыі.

Вялікая пяга ў партыю лепшых людзей калгаснай вёскі, паказаўшых на справе сваю адданасць партыі Леніна—Сталіна. Прыняў у кандыдаты партыі трактарыст тав. Грыбарэнка. Ён таксама актыўніст-агітатар выбарчай камісіі. На калгасных палях тав. Грыбарэнка паказвае ўзоры стаханавскай работы. Яго штодзённая выпрацоўка даходзіць да 130—140 проц. нормы, а трактар

не меў ні адной хвіліны вымушанага прастою.

Прыняты ў кандыдаты партыі механікі МТС тт. Крэйскаў, Спеняпчыкаў. У кандыдаты партыі партарганізацыйнага саюза «Дашкаўка» прыняты лепшы сын нашай радзімы, дэпутат Вархоўнага Савета БССР тав. Балашанка П.

Аднак, не глядзячы на гэта, у нашай магілёўскай райпартарганізацыі рост партыі ні ў якой меры неглы дэпарт з адвальнічым. Гэта вільяць каля-б з таго, што за справядлівы перыяд з дня выбараў кіруючых партарганізацый у кандыдаты партыі ўсяго толькі 26 чалавек і ў члены — 7 чалавек. Дрэнна мы расцем і за кошт лепшых калгаснікаў, якіх прынялі толькі 19 чалавек.

Асабліва слаба ідзе рост партыйнай арганізацыі за лік комсомольцаў, якіх прынята толькі 10 чалавек, а база для росту вялікая. У нашым раёне ёсць 162 партыйныя комсомольскія арганізацыі з колькасцю 1860 комсомольцаў.

Вельмі дрэнна абстаіць справа з прыёмам у партыю ў Чырвонопольскай партарганізацыі (парторг тав. Мякішаў), Вендаржыцкай (парторг тав. Варбанаў), Палыкаўскай (парторг тав. Балазеў) і інш. Гэтыя партарганізацыі за 1937-38 год не прынялі ні аднаго чалавекі ў КП(б)Б.

Трэба адзначыць, што ў практыцы нашай работы мы і зараз яшчэ сустракаемся з такімі фактамі, калі асобныя калгаснікі, маючы ўступілі ў партыю, палёў не могуць атрымаць рэкамендацыю і толькі таму, што асобныя члены партыі ў мэтах самастрыхоўкі забягаюць рэкамендаваць беспартыйных таварышоў.

Усё гэта патрабуе ад нас, і ў першую чаргу ад членаў бюро райкома партыі, паліпнення работы па прыёму ў рады партыі лепшых, аднаўчч людзей нашай радзімы. Наша залача — паліпніць пастаноўку палітмасавыя работы сярод работчых МТС, саўгасаў і калгаснікаў нашай радзімы, вывучаль людзей, ведаць кожнага стаханавца, выхоўваць і ўцягваць у рады нашай партыі людзей, бізмежна аднаўчч справе Леніна—Сталіна.

Я. З. ЗЕЛІЧОНАК,
сакратар Магілёўскага сельскага РК КП(б)Б.

На тактычных вучэннях Чырвонознавага Балтыйскага флага. На здымку: старэйшы лейтэнант (аваз) гудачыч чырвонознавага залачы пахода эскадрылі ў часе вучэнняў. Фота Рэдына (ФФ).

Своечасова выканаць

абавязальнасць перад дзяржавай

Перадвая калгасы рэспублікі, разам з паспяхоўнай уборкай высокага ўраджаю, з вялікім удзелам прыступілі да выканання плана хлебапаставак дзяржаве і натуралітату за работу МТС. Ужо налічваецца нямаля такіх калгасоў, які імя Калініна і «Новае жыццё», Тураўскага раёна, якія поўнасьцю выканалі план хлебапаставак. Усяго па Тураўскаму раёну план хлебапаставак выкананы на 31 проц. Разгарнулі хлебапаставак калгасы Хойніцкага, Барысаўскага, Слуцкага і многіх іншых раёнаў.

Своечасова, добрасумленна выканаць абавязальнасць перад сваёй роднай савецкай дзяржавай — што можа быць больш гонаравай задачай? Выконваючы абавязальнасць перад дзяржавай, кожны калгаснік гэтым самым умяцоўвае свой калгас, сваю радзіму, садзейнічае далейшаму россту сваёй арганізацыі.

Гэта, аднак, не значыць, што хлебапаставак можна прадставіць самайке, што само па сабе будзе забяспечана бесперабойнае паступленне хлеба. Патрабуюцца сур'езная большэвільная работа партыйных і саветскіх арганізацый, загатоўчых і зямельных органаў. Хлебаздача — справа вельміважай дзяржаўнай важнасці. Трэба памятаць мудрыя словы таварыша Сталіна аб тым, што «першая запаведзь — выкаціць план хлебапаставак». Хлебаздачай трэба кіраваць. Яе паспех залежыць ад многіх канкрэтных фактараў: ад своечасовага малябчы, ачытці з'яўна ад падрыхтоўкі складскіх памяшканняў, тары транспарта і т. д.

Факты паказваюць, што кіруючыя арганізацыі многіх раёнаў, раёна як і загатоўчых арганізацый, да хлебаздачы падрыхтавалі зусім недастаткова.

Перш за ўсё паспяхавому разгортванню хлебапаставак і натуралітату МТС перашкаджае зусім недавальняючы ход малябчы з'яўна новага ўраджаю. На 31 ліпеня было абмолочана ўсяго толькі 5,4 проц. да скошанага хлеба. У калгасах Палескай вобласці скошана больш 72 проц. каласавых. Між тым, з гэтай колькасці хлеба абмолочана толькі 9 процантаў. Таме становіцца перашкаджае выкаціню плану хлебапаставак. Апрача таго, зацэпаецца вылача авясаў калгаснікам і падрыхтоўка насення для пасеву авіаў.

Някіх апраўданняў для такога педэргімага адставання няма і не можа быць. Вельміважай насычанасць машына-трактарных станцый і калгасоў трактарнымі і коннымі малацінамі дзавяляе правесці малябчы ў максімальна кароткія тэрміны. Справа толькі ў большэвільнай рабоце.

Разам з узнічэннем тэмпаў малябчы, зямельныя органы, партыйныя і саветскія арганізацыі абавязаны неадкладна прыняць меры, каб спыніць ганабную практыку, калі некаторыя калгасы накіроўваюць на прыёмчыя пункты збожжа, якое заражана свірнавымі шкіднікамі. 12 калгасоў Менскага раёна прывозіць хлеб на прыёмчыя пункты. Хлеб не быў прыняты з-за таго, што быў заражон клішчом.

На жаль, Менскі раён не прадстаўляе сабой выключэнне. Падобныя факты ёсць у Рагачоўскім, Уздзенскім, Слуцкім, Уваравіцкім, Рясонскім і ў некаторых іншых раёнах.

Толькі злучынай бізэвільнасцю асобных зямельных работнікаў і некаторых старшых калгасоў можна вытлумачыць факт засмечанасці з'яўна свірнавым шкіднікам. Пара пакочыць з палобнымі фактамі. Віноўныя павіны адказаць за гэту з'яўна агітдзяржаўную практыку.

Але складскія памяшканні аказаліся непадрыхтаванымі не толькі ў некаторых калгасах. Падобна на тое, што хлебапаставак аказаліся поўна выкананымі для ўрадавага кантролю і для Беларускай канторы «Заготзэрна». Не глядзячы на рад сур'езных сігналаў, названы арганізацыі не паклапаціліся падрыхтаваць сваю сістэму да хлебаздачы. І па гэты час не закончаны ремонт і аясшкольванне складскіх памяшканняў у Менскім, Пухавіцкім, Слуцкім і некаторых іншых раёнах.

Нельга марудзіць ні адной хвіліны. Цяпер-жа павіны быць прыняты неадкладныя меры к тэму, каб на-хадзіць выправіць буйнейшыя недахопы, якія выўзлылі ў першыя дні хлебаздачы, і забяспечыць бесперабойны прыток на дзяржаўныя склады поўназнавага, высокаканага з'яўна.

Сур'езнейшую ўвагу трэба ўдзяліць транспарту і палбору звоняў для адвозу хлеба. Максімальна скарыстоўваючы аўтаатранспарт, нельга, аднак, забываць, што большасць калгасоў будзе перавозіць сельскагаспадарчую прадукцыю на жывой пугавай сіле. Апрача таго, транспарт цяпер загружан у сувязі з уборачнымі работамі. І таму патрабуюцца выключна прадуманая расстаноўка людзей, мэтазгоднае скарыстоўванне транспарта, каб разам з уборкай забяспечыць бесперабойную адвозку хлеба на дзяржаўныя склады. Кожны калгас павінен мець і строга выконваць дэталёва распрацаваны графік перавозаў.

Нарэшце, вельмі важнае пытанне — культурнае абслугоўванне хлебаздачы павінен сустрэць падрыхтаваная агітатура, атрымаць цікавую кніжку і газету, карыстацца буретам, чайнай чаю. Белкаапаоз і яго нязвыя органы малябчы што паварываюцца больш чым туга. З многіх раёнаў паведамаюць, што вават там, дзе арганізацыяны ларкі, апошнія не забяспечаны таварамі.

Прадстаіць вялікая работа па загатоўцы сартавога насення. Аднак у многіх месцах пастаўкі сартавога насення з'яўляюцца па віне органаў Наркмазема, якія правялі паліпнішую безадказнасць у арганізацыі апрабачкі сартавых пасеваў. У Грэйскім раёне, напрыклад, апрабачку пасеваў толькі пачынаюць.

Такая значная практыка ставіць пад пагрозу з'яўна загатоўкі сартавога насення. Нават там, дзе апрабачку праведзена, некаторыя зямельныя работнікі не паклапаціліся паслаць загатоўчым арганізацыям копіі актаў.

Калгас «Варэц за пясчолку», Горанскага раёна, прыбэз адваць сартавое жыта. Хлеб не быў прыняты выключна з-за таго, што на прыёмчыя пункты «Заготзэрна» адсутнічаў другі экзэмпляр акта апрабачкі сартавога насення. Загалдыч райза тав. Шалавалуў аб гэтым не паклапаціўся. Па такой-жа прычыне ў гэты дзень не было прынята сартавое насенне і ад іншых калгасоў. Дзевяці падлоў, нагруканых хлебом, былі вымушаны зноў вярнуцца з хлебом дадому.

Партыйныя арганізацыі павіны разгарнуць шырокую палітычна-масавую работу сярод калгаснікаў, расстумачваючы ім вельміважайшае гаспадарча-палітычнае значэнне хлебаздачы дзяржаве. Траціска-бухарынскія і нацыянал-фашысцкія бандыты, якія арудвалі ў загатоўчых і зямельных арганізацыях, нямаля нашкодзілі ў справе хлебапаставак дзяржаве. Вынікі іх шкідніцтва трэба ліквідаваць да канца.

Узора правяўшэе хлебаздачы! Поўнасьцю і своечасова выканаем свае абавязальнасць перад роднай савецкай дзяржавай!

Такая значная практыка ставіць пад пагрозу з'яўна загатоўкі сартавога насення. Нават там, дзе апрабачку праведзена, некаторыя зямельныя работнікі не паклапаціліся паслаць загатоўчым арганізацыям копіі актаў.

Калгас «Варэц за пясчолку», Горанскага раёна, прыбэз адваць сартавое жыта. Хлеб не быў прыняты выключна з-за таго, што на прыёмчыя пункты «Заготзэрна» адсутнічаў другі экзэмпляр акта апрабачкі сартавога насення. Загалдыч райза тав. Шалавалуў аб гэтым не паклапаціўся. Па такой-жа прычыне ў гэты дзень не было прынята сартавое насенне і ад іншых калгасоў. Дзевяці падлоў, нагруканых хлебом, былі вымушаны зноў вярнуцца з хлебом дадому.

Партыйныя арганізацыі павіны разгарнуць шырокую палітычна-масавую работу сярод калгаснікаў, расстумачваючы ім вельміважайшае гаспадарча-палітычнае значэнне хлебаздачы дзяржаве. Траціска-бухарынскія і нацыянал-фашысцкія бандыты, якія арудвалі ў загатоўчых і зямельных арганізацыях, нямаля нашкодзілі ў справе хлебапаставак дзяржаве. Вынікі іх шкідніцтва трэба ліквідаваць да канца.

Узора правяўшэе хлебаздачы! Поўнасьцю і своечасова выканаем свае абавязальнасць перад роднай савецкай дзяржавай!

АКТЫВІСТЫ ВЫБАРЧАЙ КАМПАНІІ ўСТУПАЮЦЬ У ПАРТЫЮ

ГОМЕЛЬ. (Нар. «Звязды»). Бюро Добрушкага райкома КП(б)Б у ліпені месяцы прыняла ў кандыдаты партыі 10 чалавек, перавяла ў члены партыі — 4. Большасць з прынятых гэта—агітатары, давераныя і члены ўчастковых камісій — актывісты выбарчай кампаніі.

У кандыдаты партыі прыняты дырэктар Крупешкай НСЦ, актывіны агітатар т. Макарэвіч; дырэктар агародне-кумушніцкай НСЦ т. Букініч; слесар фабрыкі «Герой працы» з 20-гадовым вытворчым стажам, актывіны агітатар т. Волкаў; малады інжынер, начальнік механічнага цеха т. Марыянава; агітатар палітровага цеха фабрыкі, работчы з 20-гадовым вытворчым стажам тав. Песенька Якуў Сяргеевіч і інш.

Пад папскам реакцыйных элементаў чэхаславацкай буржуазіі і англійскага прэм'ера Чэмпэрона, на пазіцыі якога ў апошні час перайшоў і французскі ўрад — у чэхаславацкіх уладах кола дзашыфілі магчымым паляць перагароры з генлейнаўцам. Больш таго: капітуляцыйныя элементы з правага крыла аграрнай партыі, якія мараль аб пагадненні а Гітлерам і анішчэнні ўсіх дэмакратычных сіл у краіне, дабіліся пры дапамозе Лондана і Парыжа таго што базай для перагавораў з генлейнаўцамі пачаў з выпрачаваным урадам «Колэксам нацыянальнасцей» мажэ служыць і мемаралум сулэта-памяцкай партыі.

Засядаўшы 26 чэрвеня чэхаславацкі ўрад калчэткава зашвердзіў праект «Колэкса нацыянальнасцей», а таксама законпраекты «аб мовах» і «рэформе адміністрацыйнага кіравання».

«Колэкс нацыянальнасцей», які складаецца з рэду рэзалеўа, папярэджае прыпынку поўнага раўнапраўя ўсіх грамадзян Чэхаславацкай рэспублікі, незалежна ад іх расавай або нацыянальнай прыналежнасці. «Колэкс» устанавіла, што прадзелванне той або іншай нацыянальнасці на тэрыторыі Чэхаславацкай з'яўляецца найвыжэйшым злучэнствам і мае палажэнні, забяспечваючыя мір паміж асобнымі нацыянальнасцямі. «Колэкс» забяспечвае прыпынку паранянальнасці па нацыянальнаму прызнаку пры выбарах у закондаўчыя органы рэспублікі і муніцыпальныя ўстанавы ўдаль, пры прыёме на прадыржавны, належаць дзяржаве, размеркаванні рэсурсаў, адпачкаемых бюджэтам на розныя патрэбы насельніцтва і т. д.

Законпраект «аб мовах» падкрэслівае, што пачаў з чэхаславацкай мовы, якая з'яўляецца афіцыйнай, усім нацыянальнасцям, прыжываючым на тэрыторыі Чэхаславацкай, прадстаўляюцца шырокае права карыстацца сваёй роднай мовай.

ПРОІСКИ ФАШИЗМА У ЧЭХАСЛАВАКІІ

Намчаўшыся ў дванадцатых чыслах мая напад фашысцкай Германіі на Чэхаславакію праваліўся дзякуючы рашчымасці чэхаславацкага народа абарняць сваю незалежнасць, правядзенню ўрадам рэспублікі значных абаронных мерапрыемстваў і швэрд пазіцыі, за якія ралам дэмакратычных дзяржаў.

Але германскі фашызм, толькі вымушаны адступіць, зусім не адмовіўся ад сваіх агрэсіўных намераў у адносінах адной з самых значных дзяржаў Цэнтральнай Еўропы — Чэхаславакіі.

Ужо ў канцы мая ў летній рэзідэнцы Гітлера, Берхтэсгадэне, адбываюцца бесперапынныя нарады з удзелам найбольш прыблытых да «фюрэра» асоб і кіруючых ваенных спецыялістаў. Як-бы між іншым германскія газеты паведамілі аб тым, што ў пачатку чэрвеня адбылося першае пасяджэнне сторапана ў Германіі палітлужскіх палкоў «Імперскага тайнага савета». Аб прынятых на гэтым пасяджэнні рашэннях германскі друк нічога не паведамаў, але вядома, што «совет павінен быў адказаць на рад пытаньняў Гітлера, звязаных з Чэхаславакіяй».

Праса фашысцкай Германіі за апошні час зноў узмаціла сваю капітуляцыйную, поўную пагрозу, кампанія па адрасу Чэхаславацкай Вялікага да германскага міністэрства замежных спраў газета «Франкфуртэр Цейтунг» з цывільным заявіла, што ў адносінах да Чэхаславакіі «Германія не павіна быць прымяненая крайніх сродкаў, якія ўжо былі выкарыстаны пры вырашэнні зустрыскага пытання». Адначасова рад кіраўнікоў фашысцкай Германіі выступіла з заявай, зусім ігнаруючым той факт, што Чэхаславакія — самастойная дзяржава, з якой Германія падтрымлівае «нармальныя» дыпламатычныя адносіны. Так, напрыклад, выступілі 13 чэрвеня ў Штатне, намеснік «фюрэра» і імперскі міністр Рудольф Гес, заявілічы алкраты да захвату Чэхаславакіі з дапамогай ваеннай сілы,

Праект закона «аб рэформе адміністрацыйнага кіравання» устанавівае, што кіраванне краінай ажыццяўляецца цэнтральнымі органамі ўдаль — урадам і органамі масавага самакіравання — так званымі ландтагамі, падлягаючымі выбараму насення батучага года.

Законпраекты ўрада дастаткова поўна адлюстроўваюць дэмакратычны ляд чэхаславацкай дзяржавы і забяспечваюць роўную абарону інтарэсаў усіх нацыянальнасцей, насяляючых Чэхаславакію, сустраць генлейнаўцамі ў пшты. Яўна не заікаўленыя ў мірным вырашэнні спрэчых пытанняў і праследуючы адну мэта—сарваць перагароры і даць поўны фашысцкай Германіі ўдзель ў абароне ўмяняна, генлейнаўцы прапіняюць абмеркаваць «Колэкса» і патрабуюць ад урада рэспублікі неадкладна прыняць іх мемаралум, пагражаючы ў адваротным выпадку агычэхаславацкім выступленнем.

Характэрна, што «советнікі» з Лондана і Парыжа, праводзячы сваю адраліцкую палітыку зноўра з аграрсам любой абод, аказваюць далейшы напск на Чэхаславакію ў сэнсе прыпынку мемаралуму Генлейна. Становіцца Чэхаславацкай з'явілася прадметам дэталёвага абмеркавання англійскіх і французскіх дзяржаўных дэпучоў у час паведлі англійскага караля Георга VI у Парыж.

Але замест таго, каб падтрымаць Чэхаславакію і ўмацаваць пазіцыі Чэхаславацкай рэспублікі ў яе барацьбе з фашызмам, урады Англіі і Францыі вядуць палітыку, ператварваючую дзе буднейшыя буржуазна-дэмакратычныя дзяржавы Заходняй Еўропы ў алкратычныя пасабіцы фашысцкіх інтэрвэнтаў. З жніўня ў Прагу з «неафіцыйнай» місіяй прыблыў лорд Рэнсімен, былы міністр гандлю Вялікабрытаніі, былы прамысловы і банкір — вядомы прыяцель і прыхільнік гітлераўскай Германіі.

Англііскі ўрад уможна падкрэслівае, што лорд Рэнсімен накіраваўся ў Чэхаславакію ў якасці звычайнага «турыста» не падзеленага якім-небудзь афіцыйнымі паўнамоцтвамі і могуць талкы ў лепшым выпадку за свой страх і рыск даваць «паралель» Чэхаслава

ШЫРЫЦЬ ВОПЫТ РАБОТЫ ПЕРАДАВЫХ КАМБАЙНЕРАЎ

ДРУЖБА КАМБАЙНЕРАЎ

Шлі дні гарачага ліпеня 1938 года. Хутка раслі пышныя сталініскія хлябы. Над наваесамі калгасу «Гігант» і «Победа», Холміцкага сельсавета, Рэчыцкага раёна, рыхталіся касілі і жняўкі Калгасныя конюхі аглядалі добрых коней. Будаваліся крытыя тэгі. Кавалі валіліся з лабаграйкам. За шырокую дарогу, туды, дзе нізка схілілася да зямлі поўнавесныя каласы сярэбрыстага жыта і пшаніцы, трактарыст вывез мяшкі і вагі. Напалваючы вясёлыя песні, дзятчаты рыхталі вясні. І ўсёды, куды ні кінеш вокам, кіпела дружная падрыхтоўка да жніва.

І ў пажылага камбайнера Фёдара Паўлавіча Северава і ў юнака-камбайнера Таяны Ільінічы Асмалоўскай на сэрцы была овая дума: кудэй-бы ўсё скончыць, кудэй-бы 19 ліпеня і высеці ў поле свае камбайны.

Жаданы дзень прышоў. Яшчэ да зары прышлі камбайнеры да сваіх аграгатаў Рабілія апошняй падрыхтаванай, дакладна правяралі ўсе восты, восты складаныя машыны. Нябесна шыр паступова афарбоўвалася ў баграты колер, яркія праменні ўзыходзячага сонца прыгожа пераліваліся на цэле чыстых камбайнаў.

На калгасны двор, дзе стаялі гаторны рушчыкі ў поле два «Комунары», прышло многа людзей з калгасу «Гігант» і «Победа». Яны побач аглядалі цудоўныя машыны, распывалі ў камбайнераў аб іх рабоце, скорасці.

Пакрыты сінімі стары зваруўся на тав. Северава:

— А нехта доўга ламаў галаву, Фёдар Паўлавіч, каб сманструаваць такую рэч.

— Нічога, бацька. У нас будзе яшчэ лепшыя, больш магутныя сельсаагаспаларныя машыны. Гэта-ж жыццё наша такое.

— Але, такое жыццё,—працяжна адказаў стары.

Моладзь, асабліва комсамольцы з калгаса «Победа» песным калом абступілі тав. Асмалоўскаю Яны ўварвалі не з першых-жа дзён уборкі вылікаць на пераспартыўна аграгата тав. Северава.

— Тая, ты яго абставіш, комсамолца не павінна падкачаць.

— Пастараюся, рэбяткі. Але трэба памятаць, што гэта не так лёгка. Фёдара я ведаю даўно. Разам з ім працавала трактарысткай, разам з ім у 1933 годзе канчала курсы камбайнераў. Ён сур'ёзны, настойлівы, рабоне аднаешна ўсёй душой і сэрцам. Выдае тав. Северава тэхніку.

Сабраўся катуў. Паклікалі тав. Северава, яго памочніка Івана Зяхаруку і трактарыста Андрэя Смяна.

— Цібе, Фёдар Паўлавіч, Тая вылікае на соцспартыўна.

— Што-ж прымаю, — усміхнуўшыся адказаў ён.

— Колькі дасі за дзень?

— За дзень, — палумаў Севераў, — гектараў 18 дам.

— Не многа бярэш? — Выцягнеш?

— А чаго тут не выпягнуць, пры жаданні ўсё можна.

Дагавор соцспартыўнага спартыўна быў заключач. Усё над зарышнямі і дрэў паднялося сонца Тав. Асмалоўска працягнула пакрытую бронзавым загарам руку Фёдару.

ЯК МЫ ПРАЦУЕМ

Камбайнерам я працую другі год. Тэхнік работы на камбайне авалодаў я нядрэмна. Улічваючы мінулагодні вопыт, аблета я ўзяў абавязальства ўбраць сваім камбайнам «Комунар» 300 гектараў.

Прыехалі мы ў калгас імя Ежова, Туркоўскага сельсавета. Тут 1 жніўня ўбраў 20 гектараў. З кожным днём павялічвалі выпрацоўку. Нарэшце, 4 жніўня за дзень зжалі 24 гектары пшаніцы. На 9 жніўня я камбайнам убраў 180 гектараў.

Коратка расказаў аб тым, як мы працуем. Раніной, шчыг да ўсхода сонца, ідзем у поле. Спачатку знаёмімся з часткамі, стараемся, каб ход камбайна быў супроць палёўшай культуры, а таксама ўздоўж загонаў. Гэта намнога змяншае страты.

Як толькі спадае рэса, пачынаем работу. Дакладна вядзе чэлябенец трактарыст тав. Нікалай Штур. У яго хедэр ідзе на поўны захват. Упэўнена стаіць за штурвалам мой памочнік—комсомолец Міхаіл Кісялёў. Сам я правяраю работу ўсіх механізмаў, сачу за мацаваннем, якасцю жніва, абмалотам і ачысткай бункера.

Трактар пускаям на трэцію скорасць. Для роўнамернай і правільнай работы на патрэбную колькасць абаротаў адрегуліравалі камбайн.

Эканомічы час, вяду налівам у трактар і камбайн, а таксама праводзім вмазку на-халу. Абедзем і снемлем на чарае, без астаноўкі камбайна. Робім піпіннутыя астаноўкі для разгрузкі зярна таму, што ў калгасе адзюлька ўтвараюцца коньмі. Астаноўку скарыстоўваем для агляду матара, шатуна і ланцугаў.

Планкі матавіла аблі брэзентам, бо металічны і драўляны часткі абмалочваюць зярно. Мы самі з палатна прытасавалі аэрыулавальнік, які прымацавалі каля транспарціра вораха. Гэтым мы аберагаем многа тав зярна.

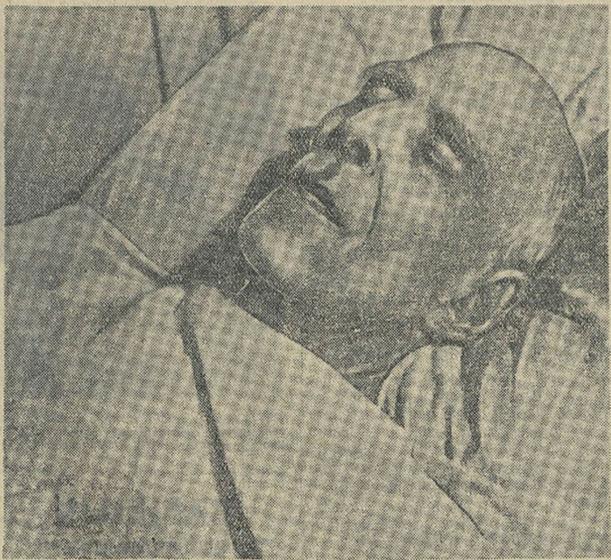
У першыя дні майб работы здараліся астаноўкі. Калі пусціш на поўны захват хедэр, то баран малішчанага апарата загнуаюцца і прыходзіцца спыніць камбайн. Пасля я алагдаўся, што ў баране заантла многа зубоў. Я выняў 5 зубоў. Пасля гэтага работа пайшла вельмі добра. Прычым зменшана колькасць зубоў зусім не адчуваецца на якасці малабачы. Гэту змену ў малабачы апарате перанялі ўсе камбайнеры нашай і Гарбачэўскай МТС.

Нас вельмі абрадвалі поспехі камбайнера тав. Гараўцова, якога я асабіста ведаю. Мы з ім разам вучыліся на курсах. Я спабрычаю з камбайнерам тав. Худуўцовым. Астатнія камбайны нашай МТС, у тым ліку і тав. Худуўцова, працуюць надрэнна, але першынства астаецца за майм камбайнам.

Спадзяюся, што за 2—3 дні дзятчужнае заданне выканаю. Упэўнен, што да канца сезона дам 300 гектараў.

ІВАН АЛЯКСАНДРАВІЧ ВЯРОЎНІ,
камбайнер Цялуўскай МТС,
Бабруйскага раёна.

Канстанцін Сергеевіч Станіслаўскі

Канстанцін Сергеевіч Станіслаўскі ў грабу.

Вялікі майстар рускага мастацтва

Усяго поўгода назад Савецкі Саюз адзначыў 75-годдзе Канстанціна Сергеевіча Станіслаўскага. Уся краіна вітала вялікага рускага рэжысёра і акцёра.

К. С. Станіслаўскі (Алексееў) нарадзіўся 17 студзеня 1863 года ў Маскве. Усё яго доўгае жыццё было самаадданым служэннем мастацтву. Ужо з юных год ён удзельнічае ў любіцельскіх спектаклях, вучыцца ў тэатральнай школе, час ад часу выступае ў прафесійнальных тэатрах. Ён страена любіць спору, уважліва вывучае ігру вялікіх рускіх акцёраў: Салодкіх, Савінай, Ермолава і інш.

Разам з іншымі перадавымі дзеячамі мастацтваў К. С. Станіслаўскі стварае ў 1888 годзе «Таварыства мастацтва і літаратуры». Мэтай гэтага таварыства было аб'яднаць дзеячоў усіх відаў мастацтва і пастаноўка высокамастацкіх спектакляў.

Станіслаўскі выступае з вялікім поспехам і як акцёр і як рэжысёр.

У 1898 годзе Станіслаўскі разам з В. І. Неміровічам-Данчэвым асноўвае тэатр, які носіць зараз імя Леніна Маскоўскага ардына Леніна Маскоўскага акадэмічнага тэатра ССРСР імя Горкага. Тут Станіслаўскі выступае не толькі як выдатны рэжысёр і акцёр, але і як пэдагог, выпрабавальнік, адравацель новых шляхоў у мастацтва.

Канстанцін Сергеевіч ствараў таленавітыя арыгінальныя вобразы на матэрыялах рускай класічнай літаратуры. У «Горе от ума» — Грыбцава ён стварае бясмяротны вобраз спесівага барына-чыноўніка Фамусава. Яго Круціцкі з камедыі Остроўскага «На всякого мудреца довольно простота» — гэта тупасць, даходзячая да поўнага амарыяна чалавечай асобы. Драматычна Чохава дала Станіслаўскаму магчымасць увасобіць на сцэне складаны псіхалагічны характары. Станіслаўскі нёс у глядзельны зал мару Чохава аб выдатным будучым.

З вуюнаў Станіслаўскага, іграўшага роль Сапіна ў п'есе Горкага «На дне», упэўнены са сцэны прагучэлі выдатныя словы: «Человек — это звучит гордо». З усёй сілай свайго талента Станіслаўскі перадаў веру вялікага пісьменніка ў чалавека.

За 25 год ён сыграў на сцэне МХАТ да 30 ролей: Урзыля («Урзыль Агост»), Астравя («Дыя Вая»), Штокмана («Доктор Штокман»), Вершыніна («Три сестры»), Гаева («Вишневый сад»), Сальеры («Моцарт и Сальери»), Раціна («Месяц в деревне») і інш. У якасці рэжысёра і мастацкага кіраўніка тэатра Станіслаўскі ажыццявіў 50 роляў пастановак, сярод якіх п'есы Остроўскага, Чохава, Горкага, Метэрлінка, Гальдэна, Юсена, А. К. Толстага, Л. Н. Толстага.

Сустрэча Горкага і Станіслаўскага на зары жыцця МХАТ упісала яркія старонкі ў гісторыю барыбры Станіслаўскага за новы тэатр.

У Мастацкім тэатры Станіслаўскі выпрацоўвае свой метады, сістэму выхавання акцёра, аснованы на патрабаванні прастаты і праўды на сцэне. Ён быў гарачым і неперымрымным прапагандыстам прыняцця рэалістычнага мастацтва, яго вялікай ідэйнай насычанасці.

Канстанцін Сергеевіч любіў моладзь. Усё сваё жыццё ён рыхтываў моладзю не толькі для свайго тэатра, але і для тэатра наогул. Ямазла яго вучняў сярод самых выдатных дзеячоў савецкага мастацтва.

Савецкі народ высока цаніў заслугі свайго лепшага майстра тэатра. К. С. Станіслаўскаму было прысвоена званне народнага артыста Саюза ССРС. За выключныя заслугі ў галіне тэатра ён быў узнагароджан ордэнамі — Леніна і Праўдывага Чырвонага Сцяга.

«Я глыбока расцучен высокай ацэнкай майб работы, увагай і ласкай, — пісаў ён 21 студзеня 1938 года. — Глыбокае заадаваленне дае мне сазнанне пэснай сувязі з народам. Гэтым пачуццям я жыў усё апошнія дні, яны даюць мне сілы і балдэрасць для дзейнай работы».

Працоўны Савецкага Саюза будучы захоўваць памяць аб вялікім майстры рускага мастацтва Канстанціну Сергеевічу Станіслаўскі.

СІМВАЛ МАСТАКА-БАРАЦЬБЫТА

Памёр вялікі сын вялікага рускага народа, геніяльна мастак сцэны, заснавальнік МХАТ, асноўналожнік усяго лепшага, усяго высокага і простага, усяго самага праўдывага і яркага, усяго самага прагрэсіўнага, што быў у савецкім тэатральным мастацтве, перадавым мастацтве свету — памёр Канстанцін Сергеевіч Станіслаўскі. Яго імя стала сімвалам мастака-барыбты, які аддаў усё свае сілы, усё свае помыслы свайму народу, сімвалам мастака, бясмерна, упарты і кнуўшага наперад, ставячага перад сабой вельмарнейшыя задачы і з непахіснай упартасцю перамагаючага ўсе труднасці на сваім шляху, тварца грамадзяніна, барыбты за росквіт мастацтва свайго вялікага народа.

Любоў да свайго народа была сапраўднай крыніцай натхнення, яна вырошчвала яго геніяльнасць, была крыніца яго невычарпальных творчых сіл.

Мастацтва сацыялізма ён пазнаў вельмарнейшую спадчыну — стройную сістэму і пэлюю пляду дастойных вучняў і паслядоўцаў, якія сваімі малымі сіламі і упартасцю будучы прадаўжаць вялікую справу геніяльнага Станіслаўскага.

Калектыў Віцебскага беларускага дзяржаўнага тэатра разам з усімі работнікамі мастацтва, разам з усім савецкім народам смуткуе аб цяжкай утрате Вялікай ініі Станіслаўскага, прынімаў ва ўсе тэатры Савецкага Саюза, праніклі і ў наш тэатр, і мы разам з усімі работнікамі мастацтва ўсё жыццё прысвечым таму, каб гэтыя ідэі ўвасобіць у жыццё, каб на іх аснове стварыць спектаклі, поўныя жыццёвай праўды, прасякужатай духам большызма, высокай па сваім ідэйна-мастацкім якасці. Гэта будзе лепшым помнікам вялікаму Станіслаўскаму, памяць аб якім мы захаваем на веку.

Калектыў Віцебскага беларускага дзяржаўнага тэатра.

ПАДЗЯЛЯЕМ ВАШ СМУТАК

Масква. МХАТ.
Калектыў Беларускага тэатра оперы і балета, патрасены весткай аб смерці любимага настаўніка спэцічнага мастацтва Канстанціна Сергеевіча Станіслаўскага, шле яго саратнікам і выхаванцам сваё глыбокае сардэчнае смутка спачування, падзяляючы з ім смутак аб яго ўтрате, абнаючы шанавань яго памяць і захоўваюць яго лепшыя завяты. Шчыльнае згуртаванне нашых рады, глыбей упітаем у сябе яго сістэму і створым творы, дастойныя вялікай сталініскай эпохі.

Дырэкцыя, партком і калектыў работнікаў Беларускага дзяржаўнага тэатра оперы і балета.

АБ ПАХАВАННІ К. С. СТАНІСЛАЎСКАГА

Для арганізацыі пахавання народнага артыста Саюза ССРС К. С. Станіслаўскага Камітэтам па справах мастацтва пры Савецкім народным СССР арганізавана камісія ў складзе: Казарова А. І. (старшыня), Масквіна І. М., Качалова В. І., Спелаваная Е. А., Яблокава А. А., Хранчанка М. В., Пашкоўскага А. І., Ваярскага Я. О., Ефрэмава Н. І.

М. В. ВАДАП'ЯНУ

Герой Савецкага Саюза

СССР—магутная авіяцыйная дзяржава

Наша авіяцыя молада. Яна ствараецца на абломках авіяцыйнай спадчыны, атрыманай ад царскай Расіі.

У голя грамадзянскай вайны савецкія лётчыкі адбівалі павятравыя налёты белых і лёталі глыбока ў тыл праціўніка на велізарных чатырохматорных самалётах «Ілья Муромец». Машыны былі стараы, з латкамі ў дзесятках месц.

Дзяккі дні паражывала талды наша краіна. З трудом залечваліся раны, нанесеныя інтэрвантэмі і белабандытам. Нам было не да самалётбудавальніцтва. Мы радаліся і такім старым, неадзінак павятраным караблям, як «Ілья Муромец».

Пасля суветнай вайны Заходняя Еўропа ажырытала самалёты для перавозкі пасажыраў і пошты.

У нас не было сваёй авіяцыйнай прамысловасці, не было сваіх самалётаў і матароў, не было нават дастатковай колькасці сваіх пілотаў.

Лява, што такое становіцца не магло доўга прадаўжацца. Самалёт быў нам неабходны для таго, каб быстра перамагчы вельмарнейшыя прасторы краіны. Арганізацыя павятраных алоіна была неадзінак частай плавна развіцця і сацыялістычнага рэканструкцыі народнай гаспадаркі.

Быстра маршала і багачэла наша радзіма. З'явіліся гіганты-заводы. Наш павятраны транспарт развіваўся тэмпамі, не даступнымі ні адной капіталістычнай краіне ў свеце.

Ужо ў 1925 годзе вядомы зараз усяму свету лётчык Міхаіл Міхайлавіч Громаў разам з групай іншых савецкіх пілотаў зрабіў выдатны пералёт Масква — Пекін — Токіо. Гэта была першая буйная перамога савецкіх лётчыкаў.

Але толькі пасля таго, як на нашых павятраных лініях з'явіліся савецкія самалёты, снабжоныя савецкімі матара-

мі, імкліва вырастае колькасць павятраных трас. Самалёты лётваюць і ў далёкія сёлы Савяты, і ў высокагорныя сямлены Паміра, у зноўны Талдыкістан і ў дэлавія пустыні Арктыкі.

Павятравыя лініі з'явалі Маскву з Бладзівастанкам, Ваку і Ташкентам. Спалінезавіцкі рэспублікі прыклялі сеткай павятраных ліній. Хутка ў краіне не засталася ні аднаго кутка, дзе-б не пабачыў самалёт.

Новы чалавек, узброены магутнай тэхнікай, загартаваны ў эпоху грамадзянскай вайны, сілзеў за штурвалам савецкай крылатай машыны і неўзабаве тоў, што ўчора здавалася немагчымым, сёння ўжо стала абдыдзеным.

Яшчэ ў 1929 годзе Міхаіл Громаў абляцеў Еўропу на многаматорным пасажырскім самалёце. Аб савецкай чыла загараваліся за рубжом. Буржуазныя краіны адкрыта прызналі высокую якасць савецкіх лётчыкаў і савецкіх машынаў.

У 1934 годзе ўвесь свет заахаліўся нашай авіяцыйнай магутнасцю. Нашы лётчыкі выратвалі з лядянага лагера 104 чалавекі. Затойшы дымахо, усё сачылі за гэтай небывалай у гісторыі збядзіняццяй.

Неўзабаве пасля выратавання чэлюскінаў Громаў, Спірын і Філін зраля цёл за 75 галінаў на замкнутам кругу больш 12.000 кілометраў. Свет зноў убачыў, на што здольна савецкая авіяцыя і савецкія людзі. Гэта былі першыя, нідзе не зарэгістраваныя, але ўсім прызнаныя суветныя рэкорды савецкай авіяцыі.

У гэтыя голя самалёт пачаў шчыльна заавываць Арктыку. На ініцыятыўе вялікага Сталіна ябачаныя ніні павятраных ліній працягнуліся на Крайнюю Поўнач Савецкага Саюза. Арктыка хутка перастала быць неабитамай краінай, у якой не можа жыць і працаваць чалавек. На бясплодных раней

астравах з'явіліся гарады і ўтульныя зімоўкі. У празрыстым і чыстым наветры Запаляра выраслі высокія радзё-мачы.

Дзесяткі суднаў заняты перавозкай грузаў. Арктыка адлае нам свае багачы, якія да гэтых пор лічыліся недаступнымі для чалавека.

Шырока разгарнулася навукова-даследчая работа на Крайняй Поўначы. Нашы весткі аб Арктыцы, дзякуючы намаганням савецкіх паліярнікаў, настолькі ўзабагаціліся, што Паліярны раён перастаў быць загадкай. Таця цяжкія і бліскучыя раёны, які калыцца маршрут на Арктыцы — Масква — Зямля Франца Іосіфа — Лос Анжэлю — Масква, нікога ўжо не здзіўлялі.

Ціпер перал палярнай авіяцыі устала сур'ёзная задача — адкрыццё і асваенне транспартных ліній. Мала звязане Арктыку з цэнтрам краіны, мала асвоены палёты ў Арктыцы. Трэба навучыцца лётань праз Арктыку.

Вырашэннем гэтай праблемы заняліся не толькі паліярнікі, але ўсе віднейшыя лётчыкі і авіяцыйныя спецыялісты краіны.

Які народ — такі і яго лётчыкі! Савецкія людзі ўмеюць дзяржаць, умеюць тварыць Натхнёныя любоўю і клопатамі роднага Сталіна — бясстрашная тройка пілотаў — Чкалаў, Байдукоў і Белякоў правалі свой выдатны савецкі самалёт па маршруту, указанаму правальорам народаў. Гэта быў найвяжэйшы пералёт з усіх, якія ведала да таго часу гісторыя авіяцыі. Лётчыкі праліталі без пасадкі каля дзевяці з паловай тысяч кілометраў. Гэты смоль прыжох з Масквы на берагу Удл (зараз Чкалаў) быў спеаасобай рэпетыцыйнай пералёту Масква—Паўночны полюс — Паўночная Амерыка.

Правяршышы магчымасці савецкай машыны, савецкіх матароў на шляху:

Масква — Зямля Франца Іосіфа — Нова-Сібірскія астравы — Якуція—Охотскае мора — Петрапаўлаўск-на-Камчатцы, назад праз Охотскае мора на востраў Удл (Чкалаў), гераічны экіпаж праз гол алрпыў новую зру ў гісторыі чалавечтва, зрабіўшы першы бяспасадатны транспартны райс з сталіцы Савецкага Саюза ў Злучаныя Штаты Амерыкі.

Прыблізна за месяц да гэтай радзё атрал нашых павятраных караблёў сеў на дрэйфуючы лёд у цэнтры Паліярнага басейна, — Паўночны полюс пакарыў большызмак. Збылася мара чалавечтва: тайна полюса была разгалена.

Калі Чкалаў, Байдукоў і Белякоў алуцалі павятранай трасой два вялікія народы СССР і ЗША, легендарныя зімоўшчыкі станцыі Паўночны полюс акуртана пасылаў ў эфір прагно надвор'я.

Дзякуючы вахце паланіцаў метэаралагічная абстаоўка ў раіне полюса была таксама добра вядома Громаву, Юмапову і Даніліну ў часе іх беспасадачнага пералёту ад Масквы да радніцы Мексікі. Гэтым апошнім пералётам нашы лётчыкі палілі суветны рэкорд далынасці. На Канферэнцыі Міжнароднай Авіяцыйнай Фэдэрацыі (ФАІ) ён быў ўрачыта медалі імя паліярнага прэзідэнта ФАІ дэ ля Во за лепшыя авіяцыйныя дасягненні 1937 года.

У гісторыю пакарання павятраных прастораў савецкай авіяцыі ўпісала многа бліскучых перамог.

Пройдучы голя, прагрэ авіяпні пакіне далёка заду дасягненні нашых дзяд, але ўсё-ж будучыя пакаленні заўсёды з заахаленнем успомняць аб выдатных раісах савецкіх лётчыкаў у лагер чэлюскінаў, павятраную эскадру, апунішваюся ў эрцы Арктыкі, першы пералёт з СССР праз Паўночны полюс у ЗША.

Ад чужаземных «Юнкерсаў» з чужаземнымі пілотаў на барту на перша класных савецкіх самалётаў з гераічным савецкім экіпажам — вельмарнейшыя і сурты дыстанцыю наша краіна пакрыла ў небывала кароткі гістарычны тэрмін, стварыўшы сваю магутную авіяцыйную прамысловасць,

уласныя канструкцыі самалётаў і матароў, выхавалішы сталініскае племя лётчыкаў, у дасканаласці валодаючы крылатымі машынамі. Каля паловы ўсіх міжнародных рэкордаў ужо належыць нам — самай малодой авіяцыйнай дзяржаве.

На працягу аднаго толькі 1936—37 года савецкія лётчыкі ўпісалі ў таліцу ФАІ 18 новых міжнародных рэкордаў.

На штурм павятра пайшлі і жанчыны. Савецкая лётчыца Паліна Осіпенка ўстанавіла 3 жаночыя рэкорды. Вінеўскал і Меднікава — рэкорды на скорасным самалёце.

Усе гэтыя дасягненні з'яўляюцца таксама спеаасоблівымі суветнымі рэкордамі, бо ні адна краіна ў свеце не змагла зрабіць таго, што зрабіў Савецкі Саюз за такі кароткі адрэзак часу.

У 1938 годзе мы зноў паказалі свету, на што здольны лётчыкі, выступавыя большызмак партыі, тварцы свайго ўласнага лёсу.

Адхуватарыня вялікай ідэй вывучэння, асваення і абароны свай радзіны, лётчык Кокінакі і штурман Брандзінскі за адны суткі пераліцелі з Масквы ў раён Владзівастанка. Яны ляцелі з іменем Сталіна — сцягам савецкай авіяцыі над вялікай Савецкай краінай, над яе лясамі, гарамі, пустынямі, скрозь ураганы і туман. Але і ў цяжкія мінуты барыбчы з рабаўнаўшася стыхійні пілот і штурман спакойна рабілі сваю справу. Яны былі ўпэўнены ў ачычнай індустрыі, у выдатным самалёце, у магутным

